

Q Vriendenkring

*Maandblad van de Nederlandse Quakers.
Het Religieus Genootschap der Vrienden
94^e Jaargang, nr. 7 juli/aug 2023*

Moeder eend met jongen in de vijver 3 juni 2022 bij bezoek aan Elly Bruijn

De Vriendenkring

ISSN: 0167 – 3807

Maandblad van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers)

Abonnementsprijs: Nederl.: **€30,00 per jaar**

Europa en Wereldwijd **€75,00 per jaar**

Email abonnement (PDF) €5,00 per jaar

Deze Vriendenkring is gedrukt op milieuvriendelijk papier met deze drie certificaten

Het gebeurt helaas weleens dat abonnees vergeten te betalen. Maak daarom van de betaling van het abonnement een periodieke overmaking.

Bankrekening: **NL65 TRIO 0212 3772 64**

t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement De Vriendenkring'.

Voor buitenland: (BIC) TRIONL2U. Nieuwe abonnees, adreswijzigingen en betalingen email: vriendenkringredactie@gmail.com

Redactieleden:

Eindredactie: Sytse Tjallingii, Van Nispensingel 5, 8016 LM, Zwolle, tel. 038-4608461 / 06-40030923.

Email: vriendenkringredactie@gmail.com,

Schrijver: Hylkia Nieuwerth

Redactielid: Els Ramaker

Correctie: Hylkia, Els en Frieda Oudakker.

Voor abonnees met gezichts- of leesproblemen was er een gesproken versie van De Vriendenkring. Als je hier behoefte aan hebt neem dan contact op met de redactie.

Kopij voor De Vriendenkring is heel erg welkom voor de 15^e van iedere maand! (Tenzij anders afgesproken).

De Vriendenkring staat in kleur op de website, waar je nog een schat aan aanvullende en actuele informatie over de Quakers vindt. Bezoek daarom geregeld de Quaker website: www.Quakers.nu

De Nederlandse Quakers hebben, naast de website quakers.nu (waarop de Vriendenkring te vinden is), een Facebookpagina “Quakers Nederlandse Jaarvergadering” voor berichten en een besloten Facebookgroep “Nederlandse Jaarvergadering” voor onderling gesprek, ook met Vriendenkring-abonnees. Lid word je met de betreffende knop op facebook.com/groups/820840817925912

Inhoud

Van de redactie	4
Jij geeft mij vleugels	5
Zondagmorgen, de merel en de duif.....	6
Najaarsbijeenkomst.....	7
Uitnodiging van en voor Quakers en Doopsgezinden	8
Reflecties op de Alg. Vergadering	9
Impressies van de Algemene Vergadering	11
Viering van het leven van Elly Bruijn,	13
De Viering van het leven van Elly Bruin	15
Lieve Elly,	16
De viering van het leven van Elly Bruijn	17
We zijn in levensgevaar!	19
Over Christian Climate Action	22
Werken aan Vrede.....	24
Vredeskamp Vliegbasis Volkel.....	29
Art retraite in Quaker Center Congénies	30
Klimaatrechtvaardigheid, vrede en QCEA	32
Cécile Nyiramana uit Rwanda	34
Haida, Spreekwoord	36
Hogere muren en grotere kanonnen	37
Raad van kerken steunt plan KAN	40
Vrienden in het hele land	41
Waar zijn Quakerbijeenkomsten?	42
Kunst-retraite in Congénies.....	43

De Grensbijeenkomst

De grensbijeenkomst van Quakers uit Duitsland, Frankrijk, België en Nederland wordt dit jaar gehouden op 8, 9 en 10 september in het Nivonhuis in Heerlen. Het thema is 'Climate Justice', klimaatrechtvaardigheid.

NIVON-huis Heerlen

Van de redactie

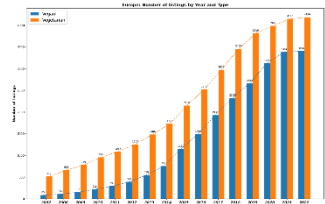
De eerste helft van het jaar is voorbij, Wat zal de tweede helft brengen? Of beter gezegd hoe en wat zal ik in de tweede helft van het jaar bijdragen aan een betere wereld, te beginnen bij mijzelf?

Het lied ‘Jij geeft mij vleugels ...’ heeft een heel waardevol antwoord hierop zeker als we bij ‘Jij’ ‘dat van God’ in onszelf en in de ander kunnen ervaren.

In de stilte zoeken we deze diepe oerkracht op. Als we die zuiver kunnen voelen, kunnen we onze zorgen omzetten in daden, zelfs actie ondernemen tegen de negatieve ontwikkelingen die er helaas ook in de tweede helft van het jaar, maar al te duidelijk zullen zijn. Het mooie van het gedicht over de merel en de duif, is dat de boodschap van Ubuntu deze toekomst zo duidelijk aangeeft. ‘Ik ben omdat wij zijn’. Nelson Mandela zegt het heel mooi in deze video: <https://www.youtube.com/watch?v=HED4h00xPPA&t=50s>

Het gedicht eindigt met de stilte, waarin de bewuste geest wordt losgelaten en de diepte van de ziel gevoeld kan worden: Neti, Neti.

De overwegingen bij een overleden Vriendin laten zien dat we ons verbonden voelen in deze zoektocht. Het geeft ook aan dat we naast de horizontale dimensie afgestemd op de samenleving ook nodig hebben om de verticale dimensie echt te kunnen ervaren. Het artikel over ‘Werken aan de Vrede’ geeft een mooi overzicht van meer spirituele en meer praktische mogelijkheden om je in te zetten voor een betere wereld. Vrede, meer gelijkheid, klimaat, opvang van vluchtelingen zijn allemaal sterk met elkaar verbonden. Boeiend hoe een Quaker in Rwanda, Cécile Nyiramana, zich inzet voor de verzoening van de bevolkingsgroepen die betrokken waren bij de genocide in haar land. Wat een moed en wat een inzet! De reflectie op onze Jaarvergadering en de getuigenis van Mieke laten je voelen hoe goed het is om echt te doen wat we kunnen als het gaat om de toekomst van onze (klein)kinderen. De klimaatverandering tegengaan op een geweldloze manier is wat we allemaal in ons eigen leven kunnen doen. De één doet dit door minder vlees te eten, de ander door helemaal veganistisch te eten. Interessant is dat het aantal vega en vegan restaurants in Europa enorm is toegenomen. Veganistische restaurants zelf van 85 in 2007 naar 3406 in 2022.!

De wijsheid van de Haida, first nations in West Canadaspreekt mij heel erg aan: “We hebben deze wereld niet geërfd van onze voorouders, maar geleend van onze kinderen.” Hadden de Quakers die zich inzetten voor de afschaffing van de slavernij, niet dezelfde wijsheid? Heel veel inspiratie bij het lezen van deze Vriendenkring Sytse Tjallingii (redacteur)

Jij geeft mij vleugels

Lied uitgekozen door Mariet van de Oever,
tekst Hein Stufkens, melodie Fokke de Vries.
Foto: Bold Eagle, red.

①

Jij geeft mij vleu-gels en han-den vol licht.

②

Jij leert mij le - ven zon-der ge-wicht

③

lo-pen op wa-ter en spe-len met vuur,

④

jij maakt mij o-pen, ik weet dag noch uur.

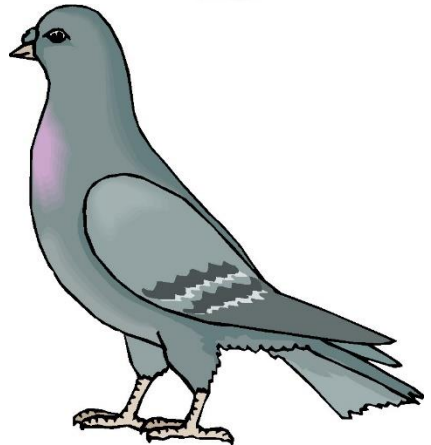
Zondagmorgen, de merel en de duif

Gedicht door Erik Dries

*Sinds de merel bestaat
Is er nog geen één keer
Een herhaling geweest
Van zijn lied.*

*Daaronder zat een duif
De hele tijd hetzelfde
Drielettergrepige te herhalen:
'Ubuntu. Ubuntu. Ubuntu'.*

*De merel en de duif.
Ze zingen niet voor mij.
Maar ik hoor ze wel.
Ze roepen me tot de orde.*

*En toen stopte de duif.
En nog wat later stopte de merel.
Neti, Neti.*
De stilte was diep.*

* Neti Neti (Sanskriet: नेति नेति) (wikipedia) is een Sanskrietuitdrukking die betekent "niet dit, niet dat", of "noch dit, noch dat" (neti is sandhi van na iti "niet zo"). Het wordt gevonden in de Upanishads en de Avadhuta Gita en vormt een analytische meditatie die een persoon helpt de aard van Brahman te begrijpen door alles te ontkennen dat geen Brahman is. Een van de belangrijkste elementen van Jnana Yoga-beoefening is vaak een 'neti neti-zoekopdracht'. Het doel van de oefening is om alle objecten van bewustzijn te ontkennen, inclusief gedachten en de geest, en om het non-duale bewustzijn van de werkelijkheid te realiseren.

Najaarsbijeenkomst

op 28 oktober, Johannes kerk in Amersfoort.

Hierbij nodigen we jullie uit om op 28 oktober mee te doen met een dag georganiseerd door de commissie Organisatie in het Licht.

We zullen ons die dag in een setting van Vriendschap bezig houden met de huizen die we in beheer hebben gekregen van onze overleden Quakervoorouders.

Vanuit de Algemene Vergadering in mei heeft de Commissie Organisatie in het Licht de opdracht gekregen om hier verder mee aan de slag te gaan, in samenwerking met de Commissie Huizenbeheer en de Financiële Commissie. Een eerste stap is deze gedachten uitwisseling. Tijdens deze bijeenkomst hoeven we niet tot besluiten te komen. We kunnen op onze Quaker manier vanuit de Stilte met elkaar afstemmen in welke richting we door de Geest geleid worden.

De dag zal dus zijn op 28 oktober, van 10.30 tot 16.30 in de Johanneskerk in Amersfoort. Je kunt je alvast aanmelden bij het secretariaat:

secretariaat@quakers.nu

Zet de datum vast in je agenda en meld je aan, zodat we weten hoeveel soep we maken. Neem je eigen broodje mee. Wij zorgen voor thee en koffie en soep. We sturen begin oktober een uitgebreider programma.

Licht in de organisatie, zonsopgang in het bos van Zandhoven, foto, red.

Uitnodiging van en voor Quakers en Doopsgezinden

doopsgezind
WereldWerk
stichting voor solidariteit en vrede

**Religieus
Genootschap
der Vrienden**

Voor een volgende ontmoeting op zaterdag 7 oktober in de Johanneskerk in Amersfoort

De voorbereidingsgroep van Quakers en Doopsgezinden nodigt jullie uit voor een volgende ontmoeting, met als doel de verbinding tussen Quakers en Doopsgezinden te verstevigen.

Deze keer zal onze focus zijn hoe we de natuur, de aarde en wat er met haar gebeurt, beleven. Daarbij zullen we ons laten leiden het gedachtegoed van Joanna Macy, onder andere uit het boek Actieve Hoop.

We zijn nog bezig het programma verder vorm te geven. We hopen dat je aan het einde van de dag met actieve hoop naar huis gaat en met nieuwe en hernieuwde verbinding met onze Doopsgezinde Vrienden (broeders en zusters).

Je kunt je voor deze dag opgeven bij Gerrit Jan Romeijn: secretariaat@dgwereldwerk.nl

Doe dit uiterlijk 15 september 2023, dan weten we op hoeveel mensen we kunnen rekenen.

Met Vredesgroeten

De voorbereidingsgroep Quakers en Doopsgezind Wereldwerk, bestaande uit: Erik Dries, Kees Nieuwerth, Maarten van der Werf, Marlies Tjallingii, Waldemar Epp en Gerrit Jan Romeijn.

Joanna Macy

De omvang van de uitdagingen waar we als mensheid mee geconfronteerd worden is voor velen moeilijk te bevatten. Actieve Hoop laat zien hoe we te midden van een planetaire noodsituatie de moed en de kracht kunnen verzamelen om met deze crisis om te gaan.

Reflecties op de Alg. Vergadering

Will Haire, Ierse Jaarvergadering van EMES

Ik moet zeggen dat gevraagd worden om een reflectie te geven op de bijeenkomst van de Nederlandse Quakers, hoewel het leuk is om gevraagd te worden, ook een beetje een uitdaging is. Hoeveel begreep ik echt van de kwesties die jullie allemaal aan de orde stelden, zelfs met de heerlijk genereuze vertaling die we kregen of het perfecte Engels waarmee we werden begroet? Wat kan ik over deze onderwerpen zeggen dat nuttig of interessant is? Dus deze gedachten worden slechts aangeboden als enkele eenvoudige gedachten.

Ze worden aangeboden door een Ierse vriend, die de komende drie jaar de Ierse jaarvergaderingen gaat plannen en daarom veel nadenkt over hoe deze jaarlijkse evenementen georganiseerd kunnen worden. Met meer dan 1500 Vrienden in 28 Maandvergaderingen (lokale groepen) is de Ierse Jaarvergadering duidelijk veel groter. Daar staat tegenover dat in werkelijkheid veel van onze Vrienden onze Jaarvergadering niet bijwonen. Er is eerder een kern van enkele honderden Vrienden die hun Quakerisme richten op de organisatiestructuren van IYM, en die elkaar regelmatig ontmoeten, vooral tijdens onze jaarlijkse bijeenkomsten. Mijn belangrijkste punt is dat bij onze jaarlijkse bijeenkomst sprake is van een vriendelijke, warme hereniging zoals bij een familiebijeenkomst. Erg belangrijk voor velen van ons, om ons te helpen te verbinden. Zonder dat persoonlijke contact verliezen we zoveel. Denk aan de jaren van Covid. Onze komst naar het Natuurvriendenhuis De Bosbeek, midden in het bos, was dus echt een beetje thuiskomen.

Dit was des te meer bij het zien van Nederlandse Vrienden die Bronwen en ik gedurende vele jaren hebben ontmoet, in Zweden, in Londen, in EMES-bijeenkomsten, in Ierland, zelfs op onze eigen lokale bijeenkomst in Belfast. We zagen onze Vriend, Lynn Finnegan op de Zoom-opname. Diens Meeting is Colerine in Ierland, die we regelmatig bezoeken. Dit zorgde ervoor dat we ons des te meer thuis voelden.

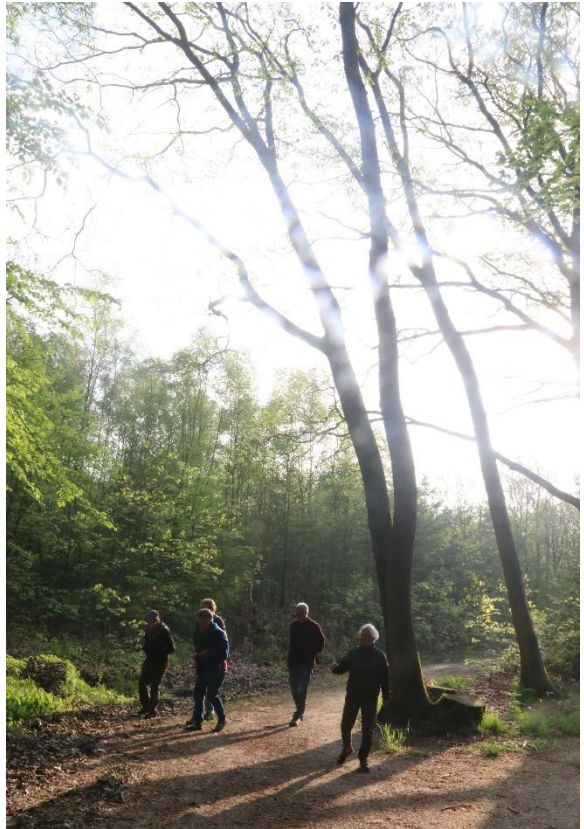
De milieugenda waar Lynn en Kees Nieuwerth over spraken, is er natuurlijk ook één waar wij ons grote zorgen over maken. Een bezoek aan Nederland, dat in veel opzichten deze uitdaging veel effectiever aanpakt dan Ierland, was belangrijk voor ons, om te laten zien wat er mogelijk is.

Dat we veel verder moeten gaan bleek wel uit de uitdagende presentatie van Mieke van Opheusden. De pijn, woede en hoop waar ze over sprak, waren

diep ontroerend. De moed van haar acties vormde een enorme uitdaging voor mij. Ik weet dat ik nog niet in een stadium ben waarin ik zou kunnen doen wat Mieke doet, maar ik weet dat ik me veel serieuzer op haar aanpak moet richten.

En in de ernst van deze uitdaging heb ik het gevoel dat Vrienden in Nederland voor soortgelijke uitdagingen staan als wij elders. Evenzo is de uitdaging van de Quaker-organisatie een universele zorg. We proberen allemaal te vereenvoudigen zonder de kern van de Quaker-organisatie en de inclusie van iedereen te verliezen. We weten allemaal dat we gewoon een nieuwe manier moeten vinden, door technologie te gebruiken en enkele lagen en complexiteiten te verminderen. Maar we weten ook dat we niet te veel moeten centraliseren, zodat we niet ieders stem horen. En we kennen ook de pijn van elke verandering. Maar het is noodzakelijk - en het kan het beste snel worden gedaan.

Dus ik veronderstel dat mijn belangrijkste reflecties op de Nederlandse Jaarvergadering jullie openheid en vriendelijkheid zijn, die Bronwen en ik zo genereus hebben ontvangen; de gemeenschappelijke uitdagingen waarmee we in de Quaker-wereld worden geconfronteerd om ervoor te zorgen dat onze levens echt spreken, zoals Mieke doet; en de gemeenschappelijke behoefte op dit moment dat we de moed hebben om onze structuren, gebouwen en systemen te hervormen zodat ze klaar zijn voor de toekomst, voordat er nieuwe uitdagingen komen.

ochtendwandeling in de natuur tijdens de alg. verg.

Impressies van de Algemene Vergadering

Door Ariane Dettloff

Ik was afgevaardigde van de Duitse Quakers naar de jaarvergadering van Nederlandse Quakers 2023 in het Natuurvriendenhuis in het Gelderse Bennekom. Ik werd na een moeizame reis per trein en bus hartelijk ontvangen. Ik stelde me voor als journalist en "crimineel". Dat laatste legde ik uit met mijn veroordeling voor "inbraak" op het kernwapenterrein Büchel in de Eifel. De ongeveer 40 aanwezige Nederlandse vrienden applaudisseerden spontaan. Vanuit het Noord-Brabantse Volkel ben je bekend met 'nucleair sharing' met Amerikaanse B61-atoombommen. Het protest tegen de kernoorlog oefeningen aldaar en hier leidde direct tot levendige discussies over de respectievelijke ervaringen op de stationeringslocaties.

"Ubuntu" en duurzaamheid" was het thema van de Nederlandse Vrienden* tijdens hun jaarlijkse bijeenkomst in 2023 ter voorbereiding op de FWCC World Plenary (Friends' World Committee for Consultation) in Zuid-Afrika in 2024. Kees Nieuwerth leidde het onderwerp in met een korte presentatie over deze Zuid-Afrikaanse levensfilosofie, inclusief een video-interview met Lynn Finnegan van QUNO (Quakers' United Nations Office). Ubuntu betekent dat ieder mens het verdient om erkend, gerespecteerd en gehoord te worden. We zijn als mens allemaal onderling afhankelijk. Het impliceert een collectieve verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat alle leden van de gemeenschap de middelen hebben om te overleven, te leren en deel te nemen. Het gaat verder dan het beschermen van de omringende wereld, aangezien mensen deel uitmaken van dezelfde schepping, die onderling afhankelijk is en het geheel vertegenwoordigt. "Ik ben omdat jij bent" drukt de essentie van deze houding uit.

Er werden kleine groepen met hetzelfde onderwerp gevormd om informatie over het onderwerp "Ubuntu" uit te wisselen. Drie leidende vragen en termen werden gegeven: (1) "Van wie ben je afhankelijk en wie is afhankelijk van jou?", (2) "Vergeving en verantwoordelijkheid", (3) "Kwetsbaarheid". Ik werd vooral geraakt door het verhaal van een jongeman die vertelde over zijn ernstige ziekte en de intensieve steun die hij kreeg van zijn vriend. Hij herstelde zichzelf, maar zijn vriend kreeg kort daarna leukemie. Nu kon hij deze vriend steunen tot hij uiteindelijk stierf. Mijn eigen gedachten over de vraag houden me tot op de dag van vandaag bezig. Mijn moeder, die toen 91 was, ontwikkelde dementie na een val en een hersenbloeding die dat veroorzaakte, en ik kon vier jaar voor haar zorgen in mijn appartement tot ze stierf. Nu lijd ik aan de ziekte van Parkinson en zal ik binnen afzienbare tijd

waarschijnlijk afhankelijk zijn van hulp in het dagelijks leven...

Helaas spreek ik geen Nederlands en was ik afhankelijk van vertalingen. Ik kreeg deze van verschillende Nederlandse vrienden, deels in het Engels en deels in het Duits. Dat lukte voortreffelijk. Ik heb dus de zakelijke bijeenkomst kunnen volgen en ontdekte dat in Nederland, zoals hier, fundamentele vragen over de verhouding tussen vermogen en bezit en de Quaker-getuigenissen ter discussie staan. Wat we ook gemeen hebben is het probleem van het invullen van functies gezien de hoge gemiddelde leeftijd van Nederlandse en Duitse Quakers, wat leidt tot ongelukkige multi-functies voor individuele Quakers.

"Ubuntu" - deze Zuid-Afrikaanse levensfilosofie legt niet alleen de nadruk op verbondenheid met alle medemensen, maar ook met de natuurlijke omgeving. Daarnaast deed Mieke van Opheusden verslag van haar inzet als lid van de "laatste generatie" tegen de klimaatschadelijke bruinkoolwinning in Lützerath en ervaringen met een gewelddadige politie-operatie bij de mijn. Ze kreeg veel aanmoediging uit de gelederen van de gemeente. Ze ervaart ook grote hulp bij haar inzet voor klimaatrechtvaardigheid in haar gemeenschap van De Dorothy woongemeenschap "Catholic Worker" in Amsterdam-Zuid. En troost wordt haar altijd gegeven door de levende natuur. Ook was ik onder de indruk van de presentatie van Marlies en Sytse van een workshop met doven, blinden en gehandicapten in Ramallah, Palestina. Zij gebruiken NLP-methoden (Neuro-Linguïstisch Programmeren) ook om mensen met trauma's te helpen hun lijden te verwerken. Het Quaker Hulpfonds steunt dit project.

Een geweldige gemeenschapservaring voor mij dat weekend in Bennekom was het zingen van inheemse liederen onder leiding van Frieda, evenals het gossellied "I've got Peace like a River", dat Marlies intoneerde. En natuurlijk droeg het heerlijke vegetarische eten in belangrijke mate bij aan de vrolijke sfeer. In de gedeelde Quaker-stilte heb ik de uiteenlopende indrukken van mijn bezoek kunnen laten doorwerken. Alleen jammer dat we zo weinig tijd hadden om de bosrijke omgeving te verkennen. Door de wind meege-sleurde, door de zon gekuste bladeren lokten tevergeefs achter de hoge ramen. De in totaal 54 deelnemers aan de Nederlandse jaarvergadering – waaronder Maren uit Bonn – bleef in de zaal.

Hennie's shuttle naar Arnhem werkte toen prima op zondag, maar de terugreis niet. Op de terugweg naar Keulen was er bouwplaats na bouwplaats. Ik voelde echter geen wroeging, maar eerder grote dankbaarheid voor de allesomvattende verrijkende ervaring met onze burens in het westen en iedereen die het voor mij mogelijk heeft gemaakt.

Viering van het leven van Elly Bruijn,

**Bijeenkomst op
14 juni 2023 in
Epe.**

Door Marlies Tjallingii

We werden uitgenodigd om bij de viering van het leven van Elly aanwezig te zijn. Dat was in het restaurant, de Ossenstal in Epe. Eileen, Elly's dochter vertelde dat ze daar ook als kind naar toe

gingen als ze in de vakanties vanuit Schotland naar Epe gingen. Alleen was de Ossenstal toen nog kleiner en meer een plek waar je nog kon zien hoe de ossen daar een plek hadden. De Ossenstal is na een brand volledig vernieuwd. Het verhaal van Eileen over haar kindertijd was een verklaring voor de keuze van deze plek.

Eileen en haar zoon Bryan waren er namens de familie. Verder waren er een aantal Quakers, het Wereldkoor uit Wijhe, iemand die Elly kende van het Mahjong spelen in De Pol, het buurthuis in Zwolle Zuid, iemand die Elly kende van het Nordic Walking, een vriendin uit Hattem. Zo een groep van rond de 20 mensen. Elly kreeg vriendinnen in het koor die in Wijhe woonden, die haar veel geholpen hebben en die ook nog Eileen en Bryan ondersteunden bij het opruimen van haar appartement.

Wat was het bijzonder dat het Wereldkoor waar Elly aan mee deed helemaal aanwezig was bij dit afscheid. Zij zongen drie prachtige liederen. Er was niet echt een programma, maar dat konden we samen vorm geven. Het koor zong drie liederen en daar tussen door vertelden enkele mensen over hun herinneringen aan Elly. Deze kun je verder in de Vriendenkring lezen.

De drie liederen waren gekozen omdat Elly ze graag zong.

Het Taizé lied:

Bleibet bei Mir, Wachet mit Mir, Wachet und Betet, Wachet und Betet

Verder een Iona lied:

Neem mij zoals ik ben

*Zuiver uit wie ik zal zijn
Druk uw zegel op mijn ziel
Leef in mij*

Als laatste zong het koor een lied dat gezongen werd in Estland bij hun Singing Revolution, een geweldloze manier om samen te laten weten dat ze onafhankelijk wilden worden. Het was het lied Djingalla. Wat een mooie combinatie van geweldloosheid en zingen. De boodschappen die het wereldkoor door de viering van Elly's leven heen vlochten, sloten zo goed aan bij hoe Elly in het leven stond. Zo werd het voor iedereen, die er was, een mooie vorm om het leven van Elly te vieren. Eileen en Bryan waren hier heel dankbaar voor.

Naschrift:

Ik heb op internet een verhaal gevonden over de Singing Revolution in Estonia van 1991, <https://www.youtube.com/watch?v=Re1Lj3dH0fc>

In Estland is het gebruik om iedere 5 jaar met een groep van 30.00 mensen bij elkaar te komen en samen te zingen.

Eén van de uitspraken die ik in het YouTube verslag vond is: "We had no fear while we were singing", Wij waren niet bang terwijl we zongen.

Er komt ook in voor dat ze een lange keten maakten door heel Estland heen, terwijl ze zongen.

Singing revolution in Estland

De Viering van het leven van Elly Bruin

Door Marijse Newnham - Zondervan

De eerste keer dat ik Elly ontmoette was op BYM in Canterbury in 2011. Ik stond als vrijwilligershulp achter de informatie balie. Er kwam een mevrouw aan met een probleempje. Ik ga kijken of ik u helpen kan, Uw naam is? (dit allemaal in het Engels natuurlijk) Elly Bruijn zei ze. Aha, zei ik in het Nederlands, spreekt u soms ook Nederlands? Natuurlijk, zei ze! En zo begon onze vriendschap.

We hebben heel wat afgepraat tijdens die BYM in Canterbury. We zaten vaak aan dezelfde tafel met het eten en praatte honderduit (in het Engels zodat anderen zich niet buitengesloten voelden)

Op een keer waren we diep in gesprek toen er ineens een bulderend gelach kwam van de rest van de lange tafel. We keken om ons heen en vroegen wat de grap was, want het ging over ons! Er werd uitgelegd dat een van de gasten, die ons alle twee kende, aan de anderen gevraagd had of ze wisten waar die twee dames aan het eind van de tafel vandaan kwamen. Nou, zei iedereen, dat is niet zo moeilijk, de ene komt uit Schotland en de andere komt uit Wales, dat is duidelijk! Fout! Ze komen alle twee uit Nederland! Grote hilariteit!

We waren ons er niet eens van bewust dat we met een "accent" spraken. Zo spraken de mensen waar we woonden!

Elly ging op 18 jarige leeftijd naar Schotland om kaas te promoten en ze trouwde met een Schot.

Ik ging op 18 jarige leeftijd naar Wales om te studeren en trouwde met een Welshman.

Elly is op 70 jarige leeftijd weer teruggekeerd naar Nederland want, zoals ze me vertelde: ze wilde eindigen waar ze begonnen was.

Ik ben ook op mijn 70e (nou ja, net met 2 dagen gemist!) naar Nederland teruggekomen. We hadden dus veel gemeen.

Als ik haar opzocht of met de telefoon contact had, hadden we altijd goede gesprekken. Elly zei waar het op stond en hoe zij de dingen zag, onomwonden.

We waren alle twee teleurgesteld met de manier waarop Nederlandse Quakers dingen deden, die toch heel anders was dan wij gewend waren in Schotland en Wales, maar we kwamen er altijd wel uit door het te verklaren als verschil in volksaard. We probeerden ons zo goed mogelijk aan te passen en we zijn altijd blijven komen!

De laatste jaren ware qua gezondheid niet makkelijk voor Elly. De laatste keer dat ik haar sprak, per telefoon, was het duidelijk dat ze klaar was om te gaan.

Ik zou binnenkort naar mijn zoon in het VK gaan. Zal ik voor ik wegga nog aankomen? vroeg ik haar. Doe maar niet zei ze, ik ben zo moe! Nu heeft ze rust.

We zullen haar missen!

Lieve Elly,

Willem G. Furnée, Den Haag, 16 juni 2023

Vandaag, 14 juni 2022, ben ik op jouw uitnodiging naar Epe gereisd om deel te nemen aan de dankdienst voor het innerlijk Licht zoals zich dat door jou aan ons heeft gemanifesteerd. Een bijeenkomst waar verdriet en vreugde samenvloeien en zich eensgezind manifesteren in tranen.

Aanvankelijk werd mijn reisplan in de kiem gesmoord door een storing bij de NS waardoor ik al in Gouda een uur vertraging opliep.

Mijn eerste gedachte: terug naar huis! en zo begon mijn wachten op de trein naar Den Haag.

Maar in dat halve uur werd ik een andere stem gewaar die mij stimuleerde om de reis door te zetten.

Na enig wikken en wegen besloot ik deze stem te gehoorzamen. Zo kwam ik na enige omzwervingen terecht bij de Vrienden in Epe. Ik werd hartelijk ontvangen ondanks het feit dat ik een half uur te laat was!

Jammer dat jij zelf niet kon komen (zo gaat dat bij een uitvaart), maar ondanks dat was je zeer aanwezig!

Ik heb er vertrouwen in dat onze gevoelens voor 'Elly Hood-Bruijn' zoals we jou gekend hebben, jou hebben bereikt. Rust in Vrede!!!!

A Dieu, lieve Elly,

De viering van het leven van Elly Bruijn

Mijn verhaal – Frieda

De laatste jaren had Elly in toenemende mate fysieke problemen. Lange tijd lukte het haar om er toch vrij opgewekt bij te blijven. De laatste maanden werd dat steeds minder. Toch was het prettig om bij haar te zijn. Een gesprek ging bij Elly altijd over zaken die er toe deden. Bij de viering van haar leven was dat een opmerking die steeds terugkwam. Dat maakte dat ik haar een half jaar geleden kon vragen of ze een lijstje had van dingen die ze nog zou willen doen. Na enig nadenken noemde ze er twee: “Een bezoek aan Epe, de plaats waar ik ben opgegroeid, en nog een keer een boswandeling maken”. Die boswandeling is er niet meer van gekomen, daar had ze de energie niet meer voor. Maar ik heb goede herinneringen aan het bezoek aan Epe. De kerk opzoeken waar zij als kind kwam en van waaruit ze getrouwd is. Een kopje koffie

drinken in het winkelcentrum, en toen de energie op was rustig terugrijden door de mooie omgeving, waar allerlei jeugdherinneringen aan vast zaten. Nog een keer met de pont naar de overkant van de IJssel varen. Toen was het de hoogste tijd om thuis uit te blazen.

Daarna hoorde ik dat ze verteld had dat ze het fijn zou vinden als iemand voor haar kookte en met haar at. Eten was voor Elly al lang geen fijne bezigheid meer. Altijd een vieze smaak in haar mond, geen trek. Mijn buitenhuisje aan de IJssel ligt dicht bij Wijhe, dus waarom niet? Ik ben ook alleen en eten moet ik toch. In de laatste periode ging ik één keer in de week bij haar koken. Deze activiteiten versterkten onze band. Gewoon een beetje

bezig zijn, samen eten en wat praten. Niks 'in stilte zitten', dat hoefde niet zo nodig meer. Al jaren geleden vertelde ze eens dat ze een tijd in haar hoofd had wanneer haar leven afgelopen zou zijn. Zij was benieuwd hoe de overgang van het leven naar de dood zou zijn. Dat wilde ze graag bewust meemaken. Langzamerhand ging het daar naartoe.

Na een laatste onderzoek in het ziekenhuis in Emmen kwam ze haar bed niet meer uit. Fijn om dat van dichtbij meegemaakt te hebben. Zij kon zich er werkelijk volkomen aan overgeven. Toen ik er wat over in zat hoe het verdere verloop zou zijn, want ik had een schildercursus in Zuid Frankrijk geboekt, stelde ze mij in één zin totaal gerust: "Het maakt

Elly op de alg. Verg. in 2013

niet uit, op enige manier, op enig tijdstip ontmoeten we elkaar weer - of een deel van ons, ga rustig je schildercursus doen. Doe de groeten aan Erik. Ik hou van zijn energie." Ik voelde volkomen acceptatie van wat komen ging.

En tegelijk bleef ze nuchter en dichtbij zichzelf. De laatste keer dat ik bij haar was, hield ik een tijdje haar hand vast. En streelde later wat over haar arm. "Wil je daarmee ophouden? Die hand is goed" en toen ik vanuit Congénies een appje stuurde dat ik haar Licht en Liefde stuurde en een warme knuffel, kreeg ik via haar dochter Eileen terug: "Licht en Liefde is genoeg, die knuffel hoeft niet. Wat een bijzondere vrouw! Ik weet nu hoe eenvoudig en authentiek afscheid van het leven nemen kan zijn. Ik ben blij dat zij mij zo dichtbij toeliet.

We zijn in levensgevaar!

Klimaatactivisme: opgepakt worden door mensen die het met je eens zijn

door Mieke van Opheusden, naar aanleiding van haar inleiding op de Jaarvergadering van de Nederlandse Quakers in Bennekom

“We zijn in levensgevaar. De toekomst van de mens is ernstig bedreigd. Klimaatwetenschappers voorspellen dat als we de huidige koers blijven varen, de aarde met ongeveer 5 graden zal opwarmen, wat een klimaat zal creëren waarin grote zoogdieren moeilijk kunnen overleven. Het is mogelijk dat de mens niet uitsterft, maar onze bevolking zal in ieder geval flink gaan krimpen.

Mieke blokkeert de kolentrein

Dit is een ramp die zo groot en zo verschrikkelijk is, dat we het gewoon bijna niet kunnen bevatten. Ook mij lukt het meestal niet. Hoe moeten we ons dat voorstellen? Ik denk dat dat de reden is dat veel mensen er ook emotioneel niet op reageren zoals bij de situatie past.

Waarom zijn we niet allemaal in paniek?”

Zo begon ik onlangs mijn verklaring tijdens mijn politieverhoor. Ik was opgepakt omdat ik op het spoor was gaan zitten, om een kolentrein te tegen te houden. De actie was georganiseerd door de actiegroep Kappen met Kolen, en wordt elke drie weken herhaald. Kolen zijn de meest vervuilende van de fossiele brandstoffen en om te voorkomen dat de klimaatontwrichting nog erger wordt moet er nu mee gestopt worden, en niet pas in 2030, of nog later. Bovendien komen de kolen voor het overgrootste gedeelte uit plekken waar mensen die daar wonen geweld is aangedaan om de kolen te kunnen meenemen. De haven van Amsterdam heeft twee kolenopslagen. Vanuit die opslagplekken loopt een spoorlijn dat zich na een tijdje bij het civiele

sporennetwerk voegt. Maar over het eerste stukje rijden dus alleen de kolen-treinen, en daar zitten wij. Hier volgt de rest van mijn politieverklaring:

“De Nederlandse overheid houdt zich niet aan de gemaakte internationale afspraken. Zij is hier zelfs in de rechtbank voor veroordeeld (klimaatzaak Urgenda, 20 december 2019), maar weigert de door de rechtbank opgelegde verplichtingen uit te voeren. Wij leven dus niet in een rechtsstaat. Onze overheid dient niet het belang van haar burgers, van ons. De overheid laat toe dat velen van ons op een verschrikkelijke manier zullen sterven. U geeft uitvoering aan het beleid van de overheid, door het handhaven van de wet. U gebruikt daarbij zelfs geweld, door mij van mijn vrijheid te beroven. Waarom doet u dit?”

Niet alleen is dit voor mij persoonlijk erg onprettig, u zorgt er ook voor dat ik mijn werk niet effectief kan uitvoeren. Ik probeer ervoor te zorgen dat we zo snel mogelijk stoppen met fossiel brandstofverbruik, en dan vooral kolen. Dit is een van de meest effectieve manieren om de voorspelde rampen te voorkomen. Ik ben bezig mensenlevens te redden. Het is van allergrootst belang dat ik dit werk kan voortzetten. Ik verzoek u dan ook met klem om mij en alle klimaativisten onder uw bevoegdheid onmiddellijk vrij te laten. Daarnaast roep ik u op om in het vervolg binnen uw werk te weigeren uitvoering te geven aan opdrachten die klimaativisten op wat voor manier dan ook hinderen in hun werk.”

De rechercheur die mijn verklaring opnam was een aardige man. Hij nam de tijd om mijn verklaring woord voor woord uit te typen, zonder enige blijk van ergernis. Daarna praatten we wat na. Hij was een gepassioneerde duiker die heel de wereld had rondgereisd en het afsterven van het koraal met eigen ogen had gezien. Hij raakte geëmotioneerd toen hij vertelde hoe hij een schildpad van de verdrinkingsdood had gered door hem los te snijden uit het visnet waar het diertje in verstrikt

Mieke wordt gearresteerd

was geraakt. (Schildpadden halen boven water adem.) ‘Ik heb tenminste een klein beetje terug kunnen geven’. Ik vroeg hem of hij mijn vraag wilde beantwoorden. Hij zei: “de schoorsteen moet roken. Als ik dienst weiger word ik ontslagen”.

Dit is de absurditeit van deze tijd. We weten dat er een probleem is, maar we doen niet wat nodig is om het op te lossen. En ook dat weten we. Het lijkt wel alsof we te maken hebben met een globale pandemie van apathie en amnesie. “Ja, de wereld zoals we die kennen staat op instorten. Ach, wat doe je eraan, he?” Deze onderzoeker was in de vijftig, en had een gezin te onderhouden. Wie op die leeftijd ontslagen wordt, vindt niet zo snel wat anders. En zo vergaat het ons allemaal. Eerst hebben we een huis nodig, en dan moeten er boodschappen gedaan worden, en voor die hypotheek en dat eten is weer een inkomen nodig, en voor je het weer schiet er nog amper een uur-tje in de week over voor wat vrijwilligerswerk. Ons wordt verteld dat Nederland een democratie is, en een vrij land. Maar hoe vrij zijn we nou werkelijk? Jazeker, we zijn vrij om te kiezen op welke manier we willen meehel-pen het motortje van de Nederlandse economie draaiende te houden, maar hoe vrij zijn we om te besluiten *of* we dat wel willen? En wat is er de waarde van dat deze staat zich democratisch noemt, als ze evengoed in staat blijkt om ecocide te plegen en uitspraken van de rechter naast zich neer te leggen? Hoe vrij zijn we om een gezonde toekomst voor onze kinderen te creëren? Niet dus, want wie -als laatste redmiddel- dan maar op het spoor gaat zitten om te voorkomen dat er nog meer kolen opgestookt worden, wordt opge-pakt. Door mensen die openlijk durven toe te geven dat ze het met je eens zijn. Kan het nog gekker?

Kolenopslag door OBA in Amsterdam. De stijging van de kolenoverslag met 41 procent tot 10,4 miljoen ton per jaar doet volgens de havenexploitant niets af aan de doelstel-ling om in 2030 kolenvrij te zijn. (Bericht in AD)

Over Christian Climate Action

Opgenomen naar aanleiding van een verzoek van Frits ter Kuile

Christian Climate Action (CCA) is een gemeenschap van christenen die elkaar steunt bij geweldloze directe actie en openbare getuigenissen rondom de klimaat- en ecologische crisis.

Het doel van CCA

- De urgentie en de grootte van de klimaat crisis laten zien.
- Christenen en kerken inspireren om betekenisvolle acties te voeren.
- De vitale rol van geweldloze acties laten zien in het aanpakken van de klimaatcrisis.
- Een veilige ruimte creëren waar mensen het emotionele verwerkingsproces door kunnen gaan, geconfronteerd met het effect dat de klimaatcrisis nu al heeft op onze planeet, en wat het dreigt kapot te maken als we op deze manier blijven leven.

Een paar uitgangspunten

- We zijn geroepen om trouw te zijn, niet noodzakelijk succesvol.
- Onze acties hoeven niet perfect te zijn. Zoals Gandhi al zei, het zijn allemaal “experimenten met de waarheid”.
- We proberen wijs te zijn in onze keuzes, en in gebed de beste manier van

handelen te onderscheiden.

- We moeten altijd het principe van geweldloosheid naleven.
- Wij zijn zelf het probleem waartegen we vechten. Reinhold Neibuhr zei het zo: “We moeten betogen tegen het kwaad, zelfs als we weten dat we betrokken zijn bij het kwaad waartegen we betogen”.
- Ons geloof is een actief en deelnemend geloof: we zijn geroepen om deel te nemen aan de vernieuwing van Gods schepping.
- Trouw zijn aan God is een reis die soms betekent dat we de regerende autoriteiten niet kunnen volgen.

NA ONS GEEN ZONDVLOED!

- ‘Als we de Bijbel serieus nemen, zouden we vooraan in de rij staan om klimaatactie af te dwingen’ Katharine Hayoe
- Christian Climate Action is een actiegroep die vanuit een christelijke overtuiging voor klimaat rechtvaardigheid opkomt. Rechtvaardigheid voor de schepping die ernstig lijdt onder menselijk misbruik en voor de allerarmsten, die het minst bijdragen aan het ontstaan van de klimaatcrisis, maar de gevolgen ervan als eersten ondergaan. Wij doen dit onder andere door voorlichting te geven en vreedzame acties te organiseren.
- Wil jij klimaatactie voeren vanuit een gedeeld geloof? Doe mee met ons, voor of achter de schermen! Van deelname aan vreedzame burgerlijke ongehoorzaamheidsacties tot het schrijven van teksten en het maken van creatieve buttons en spandoeken; iedereen is nodig, iedereen is welkom!
- Website: www.christianclimateaction.nl
-

Werken aan Vrede

Pendle Hill pamphlet 420, **Pamela Haines**, samenvatting en vertaling Frieda Oudakker

Ik sluit het vertalen van dit pamflet af met een beknopte samenvatting van alle hoofdstukken. Ik vind ze dermate belangrijk en samenhangend dat een overzicht ervan van toegevoegde waarde is.

The possibilities of peace education

Evidence and opportunities

Online conference 20-21-22 May 2021

Online conferentie over vredes onderwijs georganiseerd door QUCEA en de Britse Quakers

Inleiding

Mensen bereiden zich voor op oorlog door naar trainingskampen te gaan. Ze worden uitgedaagd om dingen te doen die ze nooit eerder hebben gedaan, om spieren te gebruiken waarvan ze niet wisten dat ze die hadden. Soms vragen zij zich af of het al die pijn en strijd waard is. Maar ze komen er beter voorbereid om de oorlog onder ogen te zien uit tevoorschijn. Hoe zou het zijn om dezelfde intentie, oefening en even hard werken te stoppen in het leren van vaardigheden die nodig zijn voor de vrede?

Vredesspier 1

Een discipline van hoop

Dat is het eerste wat in mij opkomt. Het is natuurlijk makkelijk om een voorstander van hoop te zijn. Wie is er niet blij met dat verwachtingsvolle gevoel. Wie geeft daar niet de voorkeur aan boven wanhoop? We verwelkomen het vreugdevol als het in ons opkomt en betreuren het vertrek ervan. Maar de discipline van hoop beoefenen vraagt nog iets heel anders. Het vraagt het steeds terugkerende besluit om ons af te stemmen op de goedheid van de werkelijkheid, ongeacht alle redenen tot wanhoop. Veel van die redenen tot wanhoop omringen ons en eisen onze aandacht op. Maar wij kunnen kiezen waar we onze aandacht op richten. Een voorbeeld van zo'n discipline van de schrijfster is om altijd eerst 3 positieve ontwikkelingen te benoemen vóór het bespreken van de problemen.

Vredesspier 2 Ons vermogen om te rouwen terugnemen

Om onze hoop en hoge verwachtingen van het leven op aarde te koesteren, moeten we in staat zijn om te rouwen. Zónder dat vermogen hebben we weinig andere keus dan onszelf af te schermen voor alles wat pijnlijk is. Het is deze gevoelloosheid die ons brengt tot het accepteren van het kwaad in de wereld. We kunnen ons niet meer veroorloven voluit te voelen, of investeren in wat misschien onbereikbaar is. We staan onszelf geen grote vreugde meer toe als we het vermogen om te rouwen missen. Om alle dieptes te ontlopen, moeten we wel het zicht op alle hoogtes vermijden. Lage verwachtingen geven de grootste zekerheid op het voorkomen van teleurstellingen. Ons vermogen om te rouwen verschaft ons een weg dóór die teleurstellingen heen.

Vredesspier 3 Aandachtig, nieuwsgierig en respectvol luisteren

Diep luisteren is een stevige basis voor menselijke interactie. Het maakt groei en verandering mogelijk. We kunnen zeggen wat we op ons hart hebben, onszelf laten zien en gehoord worden. Onze kleine kinderen weten dit. Zij roepen er voortdurend om: “Kijk naar mij! Luister naar mij! Geef mij aandacht!” Bij het opgroeien is zulke aandacht te weinig beschikbaar. Zo internaliseren we een pijnlijke boodschap van schaarste. We verstoppen meer en meer wie we zijn. In onze onderlinge contacten is er weinig méér waardevol als startpunt van verandering, dan onze welgemeende aandacht.

Vredesspier 4 Het kwaad van scheiding uitdagen

‘Het kwaad’ is een heftige uitdrukking. Het is niet een woord dat we makkelijk gebruiken. Ik ben gekomen tot het punt waarop ik scheiding tussen groepen en individuen zie als een bron van kwaad tussen mensen. Ik ken niets dat meer schade aanricht in ons leven en de wereld om ons heen. Het is duidelijk dat we onze weg naar een nieuwe wereld alleen in samenwerking met anderen, of om te beginnen samenwerking in onze eigen kleine groep, kunnen bereiken.

Die scheiding van elkaar, en het leren van vaardigheden om ons steeds

opnieuw te verbinden, vraagt discipline en oefening.

Het begint bij identificeren wanneer dit aan de orde is in ons leven. Als er sprake is van beter dan .., of minder dan .., anders dan .., geen toegang tot .., niet welkom bij .., of ongeïnteresseerd in een groep mensen, is dat altijd een teken van dit kwaad. Er is werk aan de winkel t.a.v. gevoelens van scheiding.

Vredesspier 5 Conflicten verwelkomen

Velen van ons hebben hoog ontwikkelde vaardigheden in het vermijden van conflicten. Bij een vraag naar conflict gerelateerde vaardigheden denken we aan conflicthantering of conflictmanagement. Maar een voorkeur voor zaken kalm en geordend laten verlopen staat meer ten dienste van de gevestigde orde dan van verandering.

Conflicten vermijden of willen vechten zijn twee kanten van één medaille: angst. Het hoeft geen teken van meer ‘spiritueel’ te zijn als je een voorkeur voor een conflict vermijden hebt. Net zo min als een conflict aangaan zou kunnen wijzen op een minder ‘spiritueel’ persoon zijn.

Vredesspier 6 Herstellen en repareren

Herstellen en repareren zijn huiselijke vaardigheden. Op het eerste gezicht lijkt dit nauwelijks iets dat ons brengt in de richting van een nieuw tijdperk. Maar onze wereld is kapot en gebroken, vele delen werken niet meer. Ik zie grote scheuren en sneden, gaten en rafelige randen – en we kunnen hem niet weggooien, want het is de enige wereld die we hebben. Er moet herstelwerk verricht worden. Dat zijn we niet meer gewend.

Vredesspier 7 De Waarheid terug nemen van de deskundigen

Het moderne leven is complex, met expertises op allerlei gebieden. Als we niet vrijwillig onze mening afstaan aan hen die claimen experts te zijn, worden we gesust, bedreigd, verleid of gekleineerd, totdat we erin berusten. Toch zijn de vaardigheden en de kennis van onze tegenwoordige leiders niet geschikt om ons veilig de toekomst in te brengen. We moeten allemaal onze waarden en ons eigen gezonde verstand inbrengen om onderscheid te maken in wat belangrijk is.

Vredesspier 8 Doen wat helder en kloppend is

De basis van voelen wat het juiste is om te doen, omvat het afstemmen van onszelf op de juiste orde, het Goddelijke, in ons dagelijks leven. Regelmatig voel ik mijzelf op zo’n manier betrokken bij het leven, dat het

gôed voelt. Ik heb interactie met mensen die helder is, verbonden en diep voldoening gevend. Ik heb momenten dat ik echt diep de schoonheid van de wereld rondom mij in mij opneem. Ik verleng zorgvuldig het gebruik van iets dat oud en functioneel is. Ik verzet een stuk werk dat er toe doet en duidelijk mijn stempel draagt. Ik zet in vriendschap een volgende moeilijke stap die genomen moet worden. Iets in wat ik doe voelt goed. Hoe zou het zijn om die momenten een merkteken te geven en vaker zorgvuldig op te merken wat goed voelt om te doen?

Vredesspier 9 Innerlijke ontwapening riskeren

Wie gewapend is met haat, heeft weinig ruimte voor liefde. Hoe velen van ons zijn goed in persoonlijke ontwapening? Ik herinner mij de schok toen ik mij realiseerde dat we nooit zouden overwegen om de verdediging op te geven die we hebben opgebouwd om onze kwetsbaarheid te beschermen. Terwijl we ‘opgewekt en rechtvaardig’ landen oproepen om hun wapens neer te leggen en zichzelf kwetsbaarder te maken voor aanvallen. Is er iemand onder ons zonder verdedigingsmuren en -vestingen tegen belediging of mislukking, vernedering of verlies? We stappen de wereld in, gewapend met ‘gerechtigheid’ of ‘geestverwantschap’, met martelaarschap of veel goede werken doen, zodat we onze diepste angsten niet hoeven te voelen. We hebben interne bunkers klaar staan om ons in terug te trekken als het gevaar van een aanval dreigt. We patrouilleren langs onze grenzen, om het gebied te beschermen dat we met zo veel moeite hebben beveiligd.

Vredesspier 10 Moed ontwikkelen

Als we het model van oorlog als oplossing van conflicten verwerpen, lopen we het risico om ook strijdersgedrag als onderdeel daarvan af te wijzen. Het is jammer als moed in dit proces ook wordt gediskwalificeerd. Dit zijn tijden die vragen om enorme moed – kwaad onder ogen te zien van een omvang die nooit eerder gezien is. Bij verlies en ontbering en de verwelcoming van chaos is het nodig de weg te wijzen, met liefdevol vertrouwen het onbekende in. Het vraagt moed om uit te reiken naar verbinding ver voorbij waar we ons comfortabel bij voelen. Het vraagt moed om te ontwapenen. Het vraagt moed om het gezag de waarheid te zeggen. Hoe velen van ons, zogenaamd geweldloze strijders, zijn zo moedig?

Vredesspier 11 Trainingen opzetten

Iedereen kan haar of zijn eigen training ontwerpen. Kijkend naar mijn eigen situatie weet ik dat ik tamelijk goed ben in werken aan hoop, rouwen, luisteren en repareren. Verbinden en ruimte nemen voor mijn eigen deskundigheid is moeilijker. Maar mijn echte training moet zich richten op interne ontwapening, luisteren naar de signalen in mij of iets klópt, een conflict aangaan en moed ontwikkelen. Deze facetten van mij vragen de meeste aandacht. Welke vorm neemt jouw training aan?

En hoe ontwikkelen we gezamenlijke trainingen?

Tot slot: vragen voor reflectie en gesprek in groepen

(Waarbij de laatste vraag een toevoeging van mij (Frieda) is)

1. Heb je wel eens een ‘bootcamp’ of een ander intensief trainingsprogramma gevolgd? Hoe was die ervaring?
2. De auteur schrijft: “We hebben een leger van geweldloze strijders nodig, om ons uit de 20e eeuw te leiden en de 21e eeuw in te stappen”. Ben je het daarmee eens? Hoe zie je jouw rol in dit leger?
3. Hoe beoefen jij hoop? Waar ben je dankbaar voor?
4. Stel je voor dat jou gevraagd wordt om een nieuw economisch systeem te ontwerpen. Wat zou je terug willen zien komen in het nieuwe systeem en wat zou je willen veranderen aan ons huidige systeem? Waarom?
5. Waarom is rouwen belangrijk? Wat gebeurt er als je niet rouwt?
6. Experimenteer met bewust en diep luisteren. Hoe kunnen wij door te luisteren de vroedvrouwen van verhalen worden en de veranderende inzichten die eruit voortkomen, die anders de wereld nooit bereikt zouden hebben? Beschrijf je ervaring.
7. Hoe kan een conflict ‘een positieve gelegenheid voor groei’ zijn?
8. Wat is inwendige ontwapening? Hoe kun je dat toepassen in je leven?
9. Maak zin af: Als ik dapperder was zou ik.....
10. Wat zou er in ieder geval in jouw persoonlijke training in geweldloosheid moeten zitten? Hoe kan jij ‘de nieuwe wereld inluiden’?
11. Waar vind jij de kracht en het vermogen om vol te houden met het werken aan vrede?
12. Wil jij je verdiepen in één van deze vragen of die naar jouw gevoel te maken heeft met persoonlijke gevoelens van onvrede die je wel eens ervaart binnen ons genootschap? Wil je jouw antwoord hierop naar mij sturen friedaoudakker@gmail.com?

Ik wil graag weer beginnen met een online gespreksgroep over dit Pendle Hill Pamphlet: Werken aan vrede. Lijkt het je fijn en zinvol daaraan mee doen, graag aanmelden bij mij.

Vredeskamp Vliegbasis Volkel

<https://korrelzout.noelhuis.nl/article/35.1/welkom-op-het-vredeskamp-volkel/>

Deze zomer organiseren wij van vrijdagmiddag 4 augustus t/m donderdagochtend 10 augustus een vredeskamp bij vliegbasis Volkel, met een focus op het klimaat en een kernwapenvrije wereld.

Klimaat: De jachtbommenwerpers op Volkel stoten meer dan 10 ton CO2 per vliegtuig uit om te oefenen in het bombarderen met nieuwe, nog 'betere' atoombommen. Als die ooit worden gebruikt, is dit catastrofaal voor al het leven op aarde. Doe je mee om 'stop!' te roepen tegen deze waanzin?

Vrede: Er is een nieuwe generatie Amerikaanse atoombommen (B61-12) voor Europese NAVO-vliegbases zoals Volkel. Doe je mee om op te roepen tot een kernwapenvrije wereld?

Acties: We waken dagelijks bij de hoofdpoot. Op zondag 6 augustus herdenken we de slachtoffers van de atoombom op Hiroshima. Als het luchtalarm op maandag 7 augustus afgaat, blokkeren we de poort(en) van de basis. Op 9 augustus, Nagasaki Dag, graven we één of meerdere tunnels onder het hek met de bedoeling om op de startbaan te gaan zitten en het oefenen voor oorlog & vernietiging stil te leggen. Er worden trainingen in gewelddoos verzet aangeboden, zodat ieder van ons in zichzelf kan voelen of je mee wil doen aan blokkeren en/of tunnelen, of dat je liever een ondersteunende rol hebt: allebei even belangrijk!

Kamp: Wij zijn welkom in een groepsaccommodatie en op een camping nabij de vliegbasis. Er zijn huurfietsen voor iedereen. Voor onze planning is het fijn om te weten met hoeveren we zijn, dus geef je a.j.b. zo vroeg mogelijk op als je mee wilt doen: <https://noelhuis.nl/peace-camp-volkel-2023/> Mensen uit Duitsland, de VS, België en andere landen zijn ook welkom. Daarom is de voertaal Engels.

We hopen dat een paar mensen een ochtend- en avondgebed willen verzorgen bij de hoofdingang van de basis en/of in ons kamp, voor degenen die graag samen bidden voor vrede en het beschermen van de schepping.

Art retraite in Quaker Center Congénies

Door Frieda Oudakker

(70 km ten ZW van Avignon)

CENTRE QUAKER
de
CONGÉNIES

Het Quaker-Huis van Congénies behoort tot de jaarvergadering van de Franse Quakers van het Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers). Het ligt in het dorp Congénies in de regio Languedoc in het zuiden van Frankrijk. Je kunt daar een groep Quakers ontmoeten voor stille samenkomsten en andere activiteiten. Het centrum heeft ook een programma met andere evenementen.

Er is de mogelijkheid om zelfstandig de omgeving te verkennen of gewoon te ontspannen in de prachtige tuin. Er zijn fietsen beschikbaar en er is een zwemgelegenheid. '

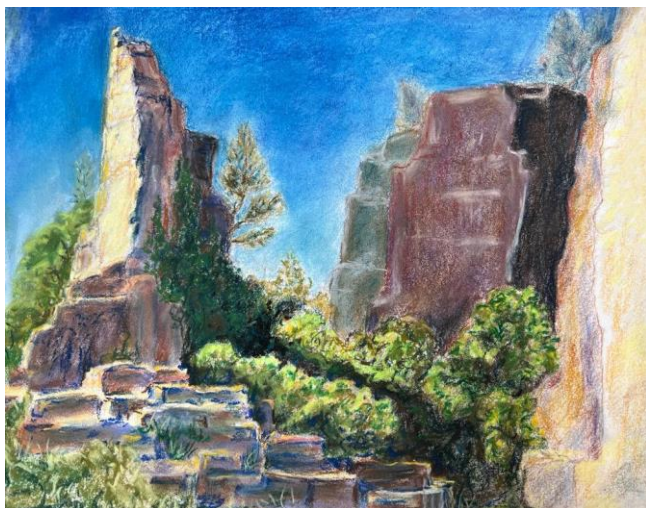
Van zaterdag 20 tot vrijdag 26 mei 2023 was er een kunst-retraite. Die werd gehouden in het Quaker Huis, gelegen tussen de bergen van de Cevennen en de Middellandse Zee. Een bijzondere week, op een heel bijzondere plek! Erik Dries werd aangekondigd als: 'Onze Voorjaars Kunst Facilitator. Hij heeft in zijn leven als kunstenaar gewerkt met aquarel, acryl, digitale en tekenmedia. Hij heeft de kinderkamer van zijn lokale Quakerhuis getransformeerd door het schilderen van bomen en dieren op de vier muren en het plafond. Daarnaast heeft hij een stripboek over Quakers gemaakt (vertaald in het Engels en Tsjechisch, andere vertalingen komen eraan). Hij heeft ook games, kalenders, ansichtkaarten en bladwijzers geproduceerd voor Quakers, Stop Fuelling War en andere publicaties.'

Zaterdag startten we met een ontspannen bezoek aan een grote brocante markt in een nabijgelegen plaatsje, gevolgd door 's avonds een heerlijk Frans diner met vier gangen.

Het thema van de kunst retraite was deze keer: **compositie**. Dit onder het motto: 'of een schilderij goed is, wordt bepaald door de compositie van de elementen die erop staan'.

Zondag avond begonnen we met de theorie over composities. We startten met het zelf maken van een compositie met bestaande vormen. En daarna werden we ingewijd in allerlei facetten die bij compositie een rol spelen.

Op maandag begon het echte schilderen, steeds vanuit een stukje theorie over het onderwerp. Vervolgens hadden de deelnemers

Een pastelwerkstuk, gemaakt van een plaats bezocht tijdens de kunstretraite.

gelegenheid om "en plein air" te schilderen, tekenen of te fotograferen op locatie. We werden daar met de auto naartoe gebracht. Erik hielp deelnemers op alle niveaus, zowel absolute beginners als ervaren artiesten.

Ook was er de mogelijkheid om zelfstandig de omgeving te verkennen of gewoon te ontspannen in de prachtige tuin.

Het ontbijt bestond uit een uitgebreid ontbijtbuffet. Tussen de middag kregen we als lunch een salade, een quiche of ander hartig gerecht, met een dessert, vers fruit en een drankje. 's Avonds genoten we van de uitstekende Franse keuken, met een heerlijke wijn, of een zelfgemaakte vruchtensap. We kregen afwisselend een drie- of viergangenmenu en er was de optionele avondactiviteit om vanuit de stilte te delen hoe we de dag ervaren hadden. Elke doordeweekse ochtend was er een korte stille samenkomst die we konden bijwonen

Op woensdag was er gelegenheid om deel te nemen aan een treinreis naar Arles. We waren daar een hele dag onder leiding van een zeer deskundige en inspirerende gids. Hij vertelde over het leven en werken van Vincent van Gogh die daar gewoond heeft.

De meeste deelnemers brachten zelf verf en ander schildermateriaal mee, maar er was ook de mogelijkheid om vooraf een bestelling op te geven die gezamenlijk werd ingekocht tegen gereduceerd tarief.

We sliepen in eenvoudige, maar comfortabele slaapkamers. Dit alles onder de zeer liefdevolle zorg en aandacht van Amy Cooke en Chamba.

Klimaatrechtvaardigheid, vrede en QCEA

Ingezonden door Peter van Leeuwen,

bron: website van QCEA:

www.qcea.org/qcea-appoints-climate-justice-and-peace-programme-coordinator/

QCEA is verheugd Alice Privey te verwelkomen als onze nieuwe programma-coördinator voor klimaatrechtvaardigheid en vrede. Alice werkte voorheen voor Stop Fuelling War als Research Officer en is ook een ONE International Youth Ambassador. ONE is een wereldwijde beweging die campagne voert om tegen 2030 een einde te maken aan extreme armoede en vermijdbare ziekten. Ze heeft gewerkt voor de EU in de Filipijnen en het Instituut voor Veiligheids- en Ontwikkelingsbeleid in Stockholm. Ze voltooide ook een master Politologie, gespecialiseerd in conflict- en vredesstudies, aan de Radboud Universiteit in Nederland. Ze verhuist van Parijs naar Brussel. We hopen dat ze op 3 juli aan het werk kan.

Wat is het Vredesprogramma van QCEA?

2022 bracht escalerende spanningen met zich mee in Soedan, Haïti, Libanon, Myanmar, Afghanistan en markeerde het begin van de grootschalige invasie van Oekraïne door Rusland. Deze ontwikkelingen gaven het werk van het vredesprogramma van QCEA een onvermijdelijk gevoel van urgentie. De EU-lidstaten en landen over de hele wereld zich haasten zich om hun militaire voorraden aan te vullen met nieuwe uitrusting en munitie. Daardoor werden we herinnerd aan voorbije momenten in de geschiedenis toen de angst voor een wapenwedloop en militaire escalatie werkelijkheid werd. In deze context heeft QCEA zijn inspanningen opgevoerd om voor vrede te pleiten door de belangrijkste risico's van militaire benaderingen te benadrukken. QCEA pleit om veel sterker te overwegen om door burgers geleide, geweldloze reacties op conflicten op EU-niveau een grote rol te laten spelen.

2022 was het jaar waarin de Covid-19-pandemie zijn greep aan het verliezen was. Dus was het ook een tijd waarin Vrienden hun persoonlijke contacten en ontmoetingen nieuw leven inblazen. Staf medewerkers van QCEA namen

deel aan verschillende bijeenkomsten, waaronder de jaarvergadering van de Quaker sectie Europa en het Midden-Oosten (op 21 mei) en de Jaarvergadering van de Quakers in Groot-Brittannië (op 22 mei) en de Jaarvergadering van Peace and Service in Bad Pyrmont (op 7 - 9 oktober). Op deze bijeenkomsten houdt QCEA informatiesessies en brengt nieuws naar Vrienden over de lopende activiteiten van QCEA.

QCEA streefde ernaar om in 2022 met jongeren in contact te komen door een sessie te leiden als onderdeel van het studiereisprogramma van de afdeling Politicologie en Internationale Studies van de Universiteit van Birmingham (op 26 januari). In de workshop tijdens Europe and Middle East Young Friends Spring Gathering, werden verschillende politieke en spirituele benaderingen van pacifisme en geweldloosheid onderzocht (op 15 juni). QCEA publiceerde een artikel in *Among Friends* over 'Oekraïne: waarom militarisme ons hier heeft gebracht – en waarom we onze positie moeten behouden als vredesadvocaten' (door Saskia Basa). Het tweede stuk in *Among Friends* was 'Is de Militarisering van de EU als antwoord op bedreigingen?' (door Laëtitia Sédou). Het derde had als titel "Financiert de Europese Unie corrupte wapenhandelaars?" (door Laëtitia Sédou).

Bron: <https://occupylondon.org.uk/the-arms-dealers-first-court-hearing/>

Cécile Nyiramana uit Rwanda

Uit: This light that pushes me, Stories of African Peace makers, Quakers involved in Quakerwork, uitgever: Quakerbooks UK.

Tijdens de genocide in Rwanda in 1994 werden ongeveer 800.000 Tutsi's en gematigde Hutu's vermoord in slechts 100 dagen. Toen de genocide eindigde, ontvluchtten honderdduizenden Hutu's Rwanda uit angst voor wraakmoorden. Er waren in die tijd veel gemengde paren en gemengde gezinnen. Cécile was ook het doelwit van hen die de genocide uitvoerden en overleefde door zich te verstoppen in het huis van een vriend voordat ze met haar man naar een vluchtelingenkamp reisde. Na terugkeer in Rwanda werd haar man gevangen gezet op beschuldiging van genocide. Niet in staat om te verdragen hoe haar gemeenschap en familie gescheiden waren geweest, gebruikte Cécile haar identiteit zowel als een overlevende en als de vrouw van een gevangene, om vrouwen van beide kanten te overtuigen elkaar te ontmoeten.

Haar verhaal:

Toen kreeg ik het idee om de weduwen, overlevenden van de genocide, en de vrouwen van de gevangenen bij elkaar te brengen. Sommige van mijn kerkleden zeiden tegen me. "Nee, nee, nee, nee, nee, dit is tijdverspilling. Je zult het nooit bereiken." En ik zei: "Nee, laat me gaan." En ik ging naar een gemeenschap en ik vroeg een paar vrouwen van gevangenen om samen te komen, omdat ik ook een vrouw van een gevangene ben. Toen presenteerde ik het idee. "Moet je bij de overlevenden van de weduwe zitten, de waarheid onder ogen zien en ook de barrières doorbreken? Omdat ze je vijanden zouden moeten zijn, maar we moeten iets doen om de toekomst van onze kinderen voor te bereiden. De vrouwen waren open tegen mij en zeiden. 'Hoe kunnen we bij die vrouwen zitten? We weten dat ze ons niet mogen en wij hen niet. En we zijn er ook zeker van dat ze niet zullen accepteren om bij ons te zitten, vanwege wat onze echtgenoten hebben gedaan. Dit was een lange, lange discussie en eindelijk zeiden ze. Oké, laten we het proberen.'

Toen organiseerde ik nog een ontmoeting met de overlevenden van de weduwe omdat ik veel met hen gemeen heb, als iemand die familieleden verloor tijdens de genocide. "Wat als wij moeders samen kunnen komen met de vrouwen van die gevangenen, die verantwoordelijk zijn voor families zoals wij, samen kunnen zitten en de waarheid onder ogen zien en praten over de genocide en praten over de mogelijkheid van vergeving en verzoening?" En ze zeiden. "Nee, je maakt een grapje. Dit is niet mogelijk! Die vrouwen?! Die vrouwen van gevangenen! We kunnen niet bij ze zitten. "We bleven bidden, we bleven praten en uiteindelijk zeiden ze. "Oké, we kunnen het proberen."

Na verloop van tijd bouwden deze vrouwen een diepe band op en toonden opmerkelijke daden van verzoening. Zo hielpen genocide-weduwen (Tutsi's) de echtgenotes van gevangenen bij het bereiden en uitdelen van maaltijden aan hun echtgenoten (Hutu's), mannen die hadden deelgenomen aan de moord op hun eigen echtgenoten en kinderen.

"Een prachtig boek.... Over het menselijk vermogen om vanuit hart en ziel te werken aan geweldloze verandering in de moeilijkste omstandigheden." Simon Fisher, Quaker, auteur en trainer, medeoprichter van Responding to Conflict. (Sytse en Marlies ontmoetten Simon in Botswana)

Haida, Spreekwoord

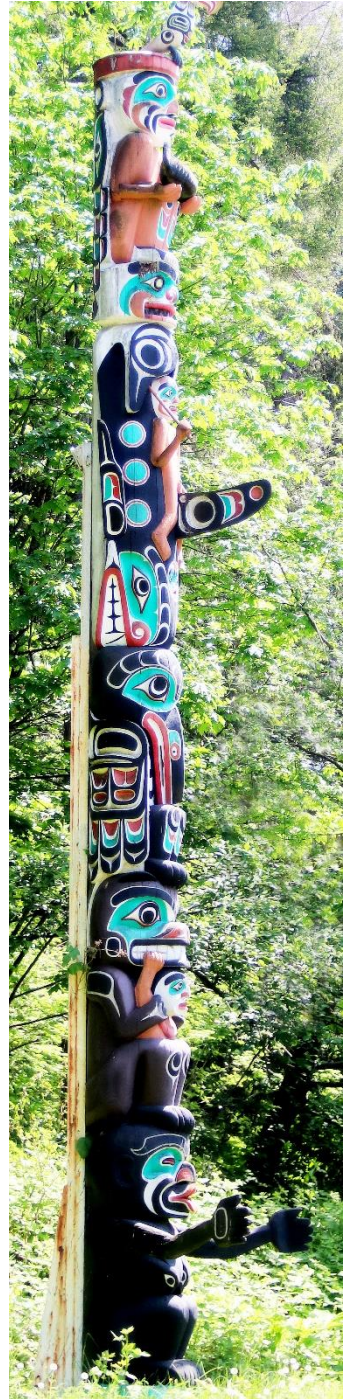
Redactie, n.a.v. ons bezoek aan West-Canada

“We hebben deze wereld niet geërfd van onze voorouders, maar geleend van onze kinderen.”

De Haida is een volk van de first nations dat woont op Haida Gwaii, en ongeveer 250 km lang eiland voor de kust van West-Canada, (boven Vancouver). De archeologische opgravingen wijzen uit dat ze hier al 14 tot 19.000 jaar wonen. We hebben de aarde in bruikleen van de volgende generatie. Dat wat je leent van een ander behandel je met zorgvuldigheid en respect. Je gaat het niet zomaar kapot maken zoals wij met de aarde aan het doen zijn. Wij bezitten de aarde niet, hij is niet ons eigendom. Zorg voor de aarde, verminder je CO2 uitstoot, beperk je consumptie, vooral van producten die ten koste van dieren gemaakt worden en ook ten koste gaan van de natuur en het klimaat. Wij kunnen heel belangrijke wijsheden leren van dit volk dat zo met de natuur verbonden is.

Haida kunst

Haida Totem paal in Stanley-park Vancouver.

Hogere muren en grotere kanonnen

*Uit Friends Journal door Doug Hofstetter
april 2023*

Een reflectie op echte veiligheid. Veel doopsgezinde huizen in Harrisonburg, Virginia, hadden in de jaren vijftig wapens. Nee, we maakten ons geen zorgen over 'persoonlijke bescherming', aangezien de meeste van mijn burens niet eens de moeite namen om hun deuren op slot te doen. Maar we woonden aan de rand van landbouwgrond en werden omringd door prachtige staatsparken. Zoals de meeste van mijn mannelijke vrienden, groeide ik op met wapens en keek ik uit naar het jachtseizoen in de herfst. Ik

voelde me helemaal op mijn gemak bij wapens. De eerste en belangrijkste les was om nooit een geweer, geladen of ongeladen, op een andere persoon te richten. Ons doopsgezind geloof heeft ons geleerd dat persoonlijke veiligheid niet voortkomt uit wapens en gesloten deuren, maar uit persoonlijke relaties die kunnen worden opgebouwd, zelfs met de vijand, door middel van integriteit, vertrouwen en kwetsbaarheid.

Na mijn afstuderen in 1966, heb ik de status van gewetensbezwaarde aangevraagd en gekregen. Aangezien dit midden in de oorlog in Vietnam was en mannen van mijn generatie werden opgeroepen en tegen hun wil naar Vietnam werden gestuurd, voelde ik dat het niet meer dan terecht was dat ik me vrijwillig aanmeldde om mijn vervangende dienst ook in Vietnam te doen, maar dan het Mennonite Central Committee (MCC). MCC was destijds de directeur van Vietnam Christian Service (VNCS), waartoe ook vrijwilligers van Church World Service en Lutheran World Relief behoorden. Ik kreeg de opdracht om een VNCS-eenheid op te richten in Tam Ky, Quang Nam, in centraal Vietnam, waar op dat moment de zwaarste Amerikaanse militaire activiteit plaatsvond. Ons primaire project was een alfabetiseringsprogramma waarbij 90 Vietnamese middelbare scholieren werden ingezet om 4.000 vluchtelingenkinderen hun eigen taal te leren lezen en schrijven, nadat de scholen in hun geboortedorp waren verwoest door de Amerikaanse luchtmacht.

Vietnam was een totale schok voor mijn systeem. Ik was opgegroeid met een heel comfortabel en veilig gevoel in de buurt van geweren die op verantwoorde wijze door burens werden gebruikt voor de jacht. Nu bevond ik me in een land dat in oorlog was met bijna een half miljoen Amerikaanse soldaten die vol stonden met geweren die ontworpen waren om andere mensen te doden.

Tijdens mijn drie jaar in een oorlogsgebied heb ik veel geleerd over bescherming en wapens. Toen ik Tam Ky had bezocht om te onderzoeken of VNCS daar een eenheid moest beginnen, had ik van de Amerikaanse functionarissen te horen gekregen dat de enige veilige plek voor mij om te verblijven in Tam Ky een van de Amerikaanse regeringscompounds zou zijn. Er waren drie opties: het Military Advisory Command, Vietnam (MACV); de CIA-compound; of de verbinding van het Amerikaanse Agentschap voor Internationale Ontwikkeling (USAID). Alle drie de gebouwen waren zwaar ommuurd en werden bewaakt met landmijnen en machinegeweerposten. Ik verbleef in de USAID-compound, maar besepte al snel dat ik daar niet kon blijven. Vietnamezen mochten overdag de faciliteit binnenkomen en verlaten, maar 's nachts werden alle Vietnamezen (behalve prostituees) verdreven en Amerikanen mochten 's avonds niet vertrekken. Ik besepte dat als ik daar zou zijn als christelijke vredesgetuige voor het Vietnamese volk, ik niet zou kunnen leven op een terrein van de Amerikaanse regering waar ik niet vrijelijk met Vietnamezen kon omgaan. Toen ik terugkeerde om de VNCS-eenheid in Tam Ky op te richten, verhuisden ik en een andere

Geen beschermende muur rond het Vietnam Christian Service-huis in Tam Ky,

VNCS-vrijwilliger naar een van de slaapzalen van de plaatselijke katholieke middelbare school, die de priester had gebouwd voor studenten wier huizen ver van de school verwijderd waren.

Uiteindelijk kon VNCS een kleine bungalow aan de overkant van de katholieke middelbare school huren voor ons eenheidshuis. Ik zal nooit het advies vergeten van de vrouw die ons de bungalow huurde. Mevrouw An had uitgelegd dat de Viet Cong, Tam Ky af en toe voor een korte tijd zou overnemen. Ze wees erop dat het huis alleen omheind was door een kleine muur van

1,20 meter, maar vertelde ons dat we een stalen poort, een paar rollen harmonica-prikkeldraad voor de voor- en bovenkant van de muur toevoegen en een 50-kaliber machinegeweer konden krijgen. om de Vietcong tegen te houden totdat de Amerikaanse mariniers zouden arriveren om ons te redden. Nee, legde ik uit, zo wilden we niet leven. We hebben nooit een poort in die 1,20 meter hoge muur geplaatst en iedereen in het dorp wist dat we geen wapens hadden. Onze enige bescherming was een klein bordje met de tekst "Vietnam Christian Service" (in het Vietnamees) met een vredesduif en een kruis. Het VNCS-huis was de enige plek in Tam Ky waar Amerikanen woonden zonder wapens en zonder prikkeldraad.

Ik kwam tot het besef dat de meeste mensen in een oorlog doden om te voorkomen dat de vijand hen eerst doodt. Toen het voor iedereen duidelijk was dat we geen wapens hadden en ons zelf niet konden beschermen, vormden we geen bedreiging meer: we werden niet gevreesd; en veel Vietnamezen, aan beide kanten van die oorlog, werden onze vrienden.

Mijn houding ten opzichte van wapens is drastisch veranderd sinds Vietnam. Ik heb van dichtbij en persoonlijk gezien hoe militaire wapens het menselijk lichaam vernietigen. Het verbaast me dat mijn land, of welke natie dan ook, burgers zou toestaan automatische geweren in militaire stijl te kopen. Deze automatische geweren zijn speciaal ontworpen voor oorlog: om mensen te doden en of ernstig te verminken. Waarom zou een regering hun verkoop aan de burgerbevolking toestaan, en waarom zou een fatsoenlijk persoon zo'n wapen willen bezitten? Ik weet, zowel uit de Bergrede als uit persoonlijke ervaring, dat echte veiligheid niet voortkomt uit hogere muren of grotere wapens, maar uit de weigering van wapens en vijandigheid, die vertrouwen en vriendschap mogelijk maakten, of het nu gaat om burenen in ons eigen land of vijanden in het buitenland..

Raad van kerken steunt plan KAN

5 juni 2023

Om een oplossing te bieden voor de opvang van asielzoekers is door de Initiatiefgroep Huisvesting Asielzoekers Nederland het Plan KAN ontwikkeld. Dit plan voor Kleinschalige Asielopvang in Ne-

derland beoogt dat alle gemeenten in ons land naar rato van het aantal van hun inwoners vluchtelingen huisvesten. Met ongeveer 30 opvangplekken per 10.000 inwoners zijn Nederlandse gemeenten in staat om asielzoekers op menselijke manier op te vangen. Deze aanpak houdt in dat een klein dorp maar een handjevol mensen ontvangt, terwijl een grote stad een paar honderd mensen onderdak biedt. Ook moet de asielprocedure aanzienlijk versneld worden, zodat vluchtelingen veel sneller weten of ze mogen blijven en bijna meteen kunnen beginnen met het leren van de taal, kennismaken met hun omgeving en het vinden van vrijwilligerswerk of een betaalde baan. Vanuit de ruime ervaring die lokale kerken hebben met de opvang van asielzoekers, heeft de Raad van Kerken dit plan vanaf het begin gesteund. Plan KAN is eerlijker, zowel voor de asielzoekers als voor de lokale gemeenten. Het is praktischer en haalbaarder dan de aankomende spreidingswet. Het kan helpen voorkomen dat telkens opnieuw asielzoekers buiten moeten slapen, wanneer de opvang vol is. En ook het heen en weer slepen van volwassenen en kinderen van de ene crisisopvanglocatie naar de andere behoort dan gelukkig tot het verleden.

Ook burgemeesters en wethouders en organisaties die al jaren betrokken zijn bij de opvang van asielzoekers steunen dit plan. Van belang is nu dat het Plan KAN meer bekendheid en meer draagvlak krijgt in alle gemeenten in ons land. Lokale kerkgemeenschappen kunnen daar een positieve rol bij spelen door het plan onder de aandacht van de gemeenteraad, het gemeentebestuur of de burgemeester te brengen.

Leden van de Initiatiefgroep zijn: Ineke Bakker, Voorzitter Werkgroep Vluchtelingen Raad van Kerken in Nederland; Christien Crouwel, Algemeen Secretaris Raad van Kerken in Nederland; Carolus Grütters, Centrum voor Migratierecht, Radboud Universiteit, Nijmegen; Rachel Streefland, Wethouder Utrecht; Marcel Thijsen, Burgemeester Gemeente Tynaarlo; John van Tilborg, Directeur INLIA Foundations

Vrienden in het hele land

Lokale/regio Quaker bijeenkomsten:

Je bent van harte welkom!

Van leden wordt verwacht dat ze financieel bijdragen aan (zie bankrekeningen hieronder):

1. De landelijke (jaarvergadering) Quakers
2. De lokale/regiogroep (maandvergadering)
3. Abonnement op de Vriendenkring

Iedereen kant ook bijdragen aan het Quakerhulpfonds voor giften voor Quakerprojecten (al of niet vermelden welke)

Quaker Secretariaat: Religieus Genootschap der Vrienden (Quakers).

(Marlies Tjallingii) e-mail: secretariaat@quakers.nu. Website: quakers.nu

Penningmeester Nederlandse Jaarvergadering: (Frits Nieuwerth van den Akker)

Bankrek. NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers.

Quaker Bibliotheek: Vossiusstraat 20, 1071 AD Amsterdam, open op afspraak 'Bibliothecaris' Marianne Ijspeert, tel. 020-6125703 (06-12730475).

Quaker Literatuur: e-mail: literatuur@Quakers.nu. Bankrek.: NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers, m.v.v. Quaker Literatuur.

Amsterdamse Maandvergadering: Schrijver: Marianne Ijspeert, W. de Zwijgerlaan 21-III, 1056JD Amsterdam tel. 020-6125703, e-mail: mijquak.1@online.nl Bankrek.: NL81 INGB 0004 9200 51 t.n.v. A'damse MV Quakers.

Driebergen groep: Quakers t.a.v. W. Douma, Villa Xaverius, Rijsenburgselaan 11, 3972 EG Driebergen- Rijsenburg, contact: Quakers@marieke.nl.

Haagse Maandvergadering: Schrijver: Eoin Dubsy, e-mail: haagsevrienden@Quakers.nu, Haagse Maandvergadering, Stadhouderslaan 8, 2517 HW 's-Gravenhage. tel. 070- 3600621, Bankrek.: NL54 TRIO 0320 1956 78. t.n.v. Haagse Vrienden, Quakers.

Midden- en Zuid-Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Els Ramaker, Prinses Marijkelaan 31, 4002AT Tiel, tel. 0344 606818/0636361350, e-mail: els@ramaker.me, Bankrek.: NL67 TRIO 0197 6518 52 t.n.v. MZNMV Quakers.

Deventergroep: Inlichtingen: Frieda Oudakker 0644794366, email: friedaoudakker@gmail.com.

Noord Oost Nederlandse Maandvergadering: Schrijver: Kees Nieuwerth; Hoofdstraat 26; 9514 BE Gasselternijveen; k.nieuwerth@wxs.nl. Bankrek.: NL07 TRIO 0320 1956 51 t.n.v. Quakers NON MV.

Quaker Hulpfonds: Schrijver: Corien van Dorp. Bankrek: NL94 TRIO 0338 4113 64. t.n.v. Quaker Hulpfonds, Quakers. Email: hulpfonds@quakers.nu.

Vrienden voor Brussel (VVQREA): Schrijver: Corien van Dorp, tel: 070-3867309. E-mail: vvqrea@gmail.com. Bankrek. NL93 TRIO 0391 2219 65 - t.n.v.: Vrienden van de Quakerraad.

Vriendenkring: Per 1 jan. 2019 de abonnementsprijs van de Vriendenkring: €30,- voor Nederland en €75,- voor Buitenland (ook Europa). NL65 TRIO 0212 3772 64 t.n.v. Quakers met vermelding van 'Abonnement Vriendenkring'. E-mail: vriendenkringredactie@gmail.com

Waar zijn Quakerbijeenkomsten?

Wijdingssamenkomsten in Nederland en België

**‘Quakers en ik’ do 20 juli en 17 augustus,
online 20.00-21.15**

Opgeven bij marliestjallingii@home.nl

Amsterdam	Iedere zondag 10.30	Vossiusstraat 20, Amsterdam, info: 020-6125703 email: mijquak.1@online.nl
Antwerpen	Geen vaste tijdstippen	Info: Jan Peeters, tel.: 0032.15.24 75 10 email: boekrijk@hotmail.com
Bennekom	MiZuNe 2e en 4e zondag vd maand, 10.30 neem contact op met Els Ramaker	Commandeursweg 44, 6721 ZM Bennekom, email: els@ramaker.me . De 2e zondag: een gesprek vanuit de stilte en daarna wijdingssamenkomst tot 11.30.
Brussel	Iedere zondag 11.00 https://quakers-belux.org	Quaker House, Square Ambiorix 50, 1000 Brussel, tel.: 00.32.2.230 49 35
Den Haag	Iedere zondag 10.30 HapStilSnap: 1x per mnd. 18:15 Graag vooraf aanmelden	Stadhouderslaan 8, Den Haag. Kinderen zijn altijd welkom. Email: haagsevrinden@quakers.nu . Info: tel. 070-3600621 online zie de link op de website quakers.nu
Driebergen	Iedere 1 ^e zondag v.d. maand 10.30.	Onze kinderen verheugen zich op gezelschap! Voor informatie: 0648255846 of per mail: Quakers@marielke.nl
Deventer	10.30 Iedere 3 ^e zondag vd mnd. Gespreksavond: info bij Frieda.	Meester Geertshuis, Assenstraat 20, Meld je aan email: friedaoudakker@gmail.com of tel. 0644794366,
Gent	2 ^e woensdag 20.00-en 4e zondag 11.00. zie www.facebook.com/QuakersGent	In Buurthuis Het Hoeveke Patiëntjestr 62. Gent. info: Quakercircels@gmail.com .
Groningen	2 ^e en 4 ^e zondag 10.30 in De Poort, Moesstraat 20, 9717JW Groningen,	Kinderen zijn welkom! Graag tevoren doorgeven aan: Kees Nieuwerth e-mail: k.nieuwerth@wxs.nl ; tel. 050-5712624
Zwolle	12 juli (in principe 2 ^e wo van de maand) 17.30-19.00. (volgende: 19 aug.)	Hap-Stil-Snap 06-23869715, aanmelden bij marliestjallingii@home.nl . huiskamerbijeenkomst

Iedere Zondag Online Wijdingssamenkomsten (tijdelijk geen online meetings met Charles, wel met Den Haag.

Kunst-retraite in Congénies

Schilderijen gemaakt tijdens de kunstretraite in Congénies

